

uit het veld

Flavistische knoflookpadlarve uit Valthe. (Foto: R. Struijk)

Flavisme bij de knoflookpad

Bij flavisme (geelkleuring) ontbreekt donker pigment geheel of gedeeltelijk, maar is de kleur van de ogen normaal. Bij de knoflookpad is flavisme bij larven verschillende keren gemeld (Stenger, 1938 In: Günther, 1996; Diesener & Reichholf, 1986 In: Günther, 1996). In Saint Avoird (Frankrijk) is eenmaal een flavistische adulte knoflookpad aangetroffen (l'association NEOMYS, schr. med.).

Van de ruim 50.000 larven die tussen 2012 en 2014 voor bijplaatsings- en herintroductiedoeleinden in Natura Artis Magistra en Dierenpark Emmen zijn opgekweekt (zie Struijk *et al.*, 2014), bleken er in totaal tenminste elf flavistisch te zijn. De herkomst van de flavisten uit 2012 en 2013 is niet geregistreerd. Opvallend is dat de enige vijf flavistische larven uit 2014 alle van de populatie in Valthe afkomstig waren. Van deze vijf had geen enkel exemplaar voor juli achterpoten ontwikkeld, dit in tegenstelling tot vrijwel alle niet-flavisten. Vier van de vijf larven waren ook in grootte ver achtergebleven ten opzichte van de andere larven. Twee van deze vijf larven zijn in 2014 achtergehouden om vast te stellen of zij zouden metamorfoser. Hoewel zij wel minieme achterpoten ontwikkelden, bleek dit niet het geval en de dieren hebben als larve overwinterd. Eenzelfde geval is bekend uit de omgeving Münster (Duitsland) waar eveneens een flavistische larve overwinterde. Het groeide het daaropvolgende jaar uit tot een larve van ruim 18 cm (juni) en het dier heeft zelfs een tweede maal succesvol overwinterd (C. Göcking pers. med.).

Literatuur

- Stenger, O., 1938. Meine Albinos der Knoblauchkröte (*Pelobates fuscus*). Bl. Aquar. Terrar.kd. 49: 129 In: Günther, R., (Hrsg.) 1996. Die Amphibien und Reptilien Deutschlands. Gustav Fischer Verlag, Jena.
- Diesener, G. & J. Reichholf, 1986. Lurche und Kriechtiere. München. In: Günther, R., (Hrsg.) 1996. Die Amphibien und Reptilien Deutschlands. Gustav Fischer Verlag, Jena.
- Struijk, R.P.J.H., W. Bosman, D. Haan, M. Dall'Ara, W. Spencer & J. Janse, 2014. Ondergronds en met een luchtje, maar toch zeer bijzonder. Bijplaatsing en herintroductie van de knoflookpad (*Pelobates fuscus*) in Noord-Brabant. Lacerta 72(4): 136-151.

Richard P.J.H. Struijk & Wilbert Bosman

Parasitisme door bloedzuigers bij de knoflookpad

In Deurne bevinden zich drie actuele voortplantingswateren van de knoflookpad. Het meest productieve water, een folie poel, bevindt zich op particulier terrein. Direct naast het voortplantingswater ligt een ingegraven speciekuip (doorsnede ca. 150 cm.) die als waterplantenbak is bedoeld. Op 1 april 2011 werd in deze speciekuip een knoflookpad aangetroffen. De volgende dag werd het dier wederom gezien en werd het gevangen, omdat het kennelijk niet zelfstandig uit de kuip had kunnen klimmen. Bij nadere inspectie bleek het dier door ca. 20 bloedzuigers te worden geparasiteerd. Parasitisme en zelfs predatie van amfibieën door bloedzuigers is reeds meerdere keren vastgesteld. Vooral van medicinale bloedzuiger (*Hirudo medicinalis*) is dit meermalen beschreven, o.a. bij *Pelophylax* cf. *kl. esculentus* (larven) en *Bufo bufo* (Göcking, 2014; Winkler & Manzke, 2014). Schwarz (1965 In: Nöllert, 1990) meldt dat bloedzuigers uit de familie Hirudinidae een bedreiging kunnen vormen voor zowel adulte knoflookpadden als hun eieren en larven. Om welke bloedzuigerssoort het bovengenoemd geval gaat, is niet met zekerheid vast te stellen, maar vermoedelijk betreft het *Helobdella stagnalis*, een soort die vaker op kikkers en padden wordt aangetroffen (M. Soes, pers. med.).

Literatuur

- Göcking, C., 2014. Stichlinge und Wasserfroschkaulquappen als Beute des Medizinischen Blutegels *Hirudo medicinalis*. RANA 15: 58-59.
- Nöllert A., 1990. Die Knoblauchkröte *Pelobates fuscus*. Die Neue Brehm-Bucherei Nr. 561, Wittenberg Lutherstadt: Ziemsen. 2. Überarbeitete Auflage 1990: 144 pp.
- Schwarz, G., 1965. Laichplätze, Laichgewohnheiten und Laichdichte einheimischer Amphibien. Staatsexamenarb. Griefswald.
- Winkler, C. & U. Manzke, 2014. Funde der Blutegelarten *Hirudo medicinalis* und *Hirudo verbana* in Norddeutschland, unter Berücksichtigung von Amphibien als Wirtorganismen – Ergebnisse eines Aufrufs in der RANA 13. RANA 15: 62-69.

Richard P.J.H. Struijk & F. van der Heijden

Mannelijke knoflookpad met circa 20 bloedzuigers (vermoedelijk *Helobdella stagnalis*). (Foto: F. van der Heijden)

